

2014WMC14

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 10 februari 2014 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig: mw.drs. U.P. Blom (voorzitter), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw.drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), dhr. M.M.O. Boer (SP), mw. E.J. Broere (PVV), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), dhr. J. Germs (VVD), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), drs. A.H.L. Kocken (VVD), mw. E. Nap (CDA), dhr. A.J. Schaddelee (ChristenUnie) en mw.drs. J.C.M. Versteeg (D66);

Met kennisgeving afwezig: drs. R.E. de Vries (gedeputeerde), dhr. J. Fastl (GroenLinks), mw. H.J. Keller (PvdD), dhr. J. Marchal (SGP), drs. T.W. Schipper (SP), dhr.drs. W.J. Ubaghs (PVV), mw. P.J. van Viegen MSc (PvdA) en dhr. C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig: mw. M.L. Engelsman (commissiegriffier) en mw. M.J. Strijbos (verslag)

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Blom, opent de vergadering met een woord van welkom.

De berichten van verhindering worden doorgenomen. Gedeputeerde De Vries is wegens ziekte afwezig.

2. Vaststelling agenda

De agenda wordt aldus vastgesteld.

3. Mededelingen

Gedeputeerde Pennarts deelt het volgende mee:

- Aan het breed wethouderoverleg Jeugdzorg gaat een bestuurlijk platform vooraf. Hierin worden de te nemen stappen doorgenomen waarna een actie wordt ingezet. Iedere regio vaardigt een wethouder hiervoor af. Het laatste overleg was wat turbulent. Er moesten besluiten worden genomen over de verdeling van de budgetten en de samenwerking van gemeenten, zo zouden gemeenteraden nog vóór de verkiezingen kunnen worden geïnformeerd en kan de voortgang in de transitie worden behouden. Door de voortdurende onduidelijkheid over de budgetten door het Rijk en sommige zorginstellingen weten gemeenten niet over welke budgetten zij kunnen beschikken. Dit maakt het lastig om bovenregionale afspraken te maken. Het overleg is daarom vorige week opgeschort. Gemeenten zullen nogmaals met de zorgaanbieders overleggen over de budgetten en de daarbij behorende afspraken. Dit alles vertraagt de besluitvorming, de gedeputeerde spreekt de hoop uit dat in april een besluit kan worden genomen over de budgetten en over de garantie die gemeenten de zorgaanbieders kunnen geven.
- De laatste conferentie Jeugdzorg InZicht wordt door de provincie en Bureau Jeugdzorg georganiseerd op 5 juni aanstaande in het Provinciehuis. Het thema zal zijn *Integraal denken en doen*. Iedereen die actief is binnen de jeugdzorg is hiervoor uitgenodigd, onder meer raadsleden en Statenleden.

Mevrouw Engelsman wijst erop dat in december 2013 in het woordvoerdersoverleg is afgesproken dat er na gegaan wordt, via de gemeentelijke griffies, of er onder raadsleden behoefte is aan een bijeenkomst over de jeugdzorg. Mocht die behoefte bestaan, dan is er de mogelijkheid om hiervoor een uur of anderhalf uur op 5 juni in te plannen, als de Statenleden hiermee akkoord gaan.

In december 2012 was er een bijeenkomst voor raadsleden over de stand van zaken rond de transitie, de rol van de Staten en de toekomstige rol van de raadsleden bij de jeugdzorg. In april 2013 was er een grote conferentie waarbij raadsleden ook welkom waren. De vraag is of de Statenleden een apart ontmoetingsmoment wensen met de raadsleden, raadsleden zouden daar met hun vragen terecht kunnen. De voorzitter wijst erop dat de eerdere bijeenkomst op een avond plaatsvond. In het woordvoerdersoverleg is opgemerkt dat een deel van de raadsleden de conferentie niet bij kan wonen als die overdag wordt gehouden.

Volgens de heer Boer zullen met name de nieuwe raadsleden hierin geïnteresseerd zijn.

De heer Driehuijs wijst erop dat nieuwe raadsleden in hun gemeente worden geïnformeerd over de jeugdzorg door griffie, ambtenaren en externen. Hij vraagt zich af wat dit overleg zou toevoegen.

De voorzitter herinnert aan de grote animo voor de vorige bijeenkomst, die werd georganiseerd vanuit de rol die de Statenleden hadden in de overdracht naar de gemeenten. De vraag is of dit nu nodig is. Bij een aantal (meest grotere) fracties gebeurt het informeren via de partijlijn.

Het lijkt mevrouw Boelhouwer een goed idee om raadsleden voor de conferentie uit te nodigen. Voor de vorige conferentie waren zij niet expliciet uitgenodigd, daarom waren zij er niet. Het is goed als Statenleden en raadsleden met elkaar van gedachten wisselen, of er nu drie of dertig raadsleden aanwezig zijn.

Mevrouw Versteeg vindt het belangrijker dat raadsleden zich bezig houden met de koppeling tussen de verschillende decentralisaties. Dat is echt een taak van de gemeente. De raadsleden moeten zeker worden uitgenodigd, het is een gelegenheid om hen een beeld te geven van de complexiteit van het geheel.

Zij is geen voorstander van het opstellen van een programma met de Statenleden, mede gezien de fase waarin de transitie verkeert. Als bij raadsleden de wens leeft om Statenleden te bevragen, is dit natuurlijk prima.

De heer Driehuijs benadrukt dat hij niet heeft willen aangeven een dergelijke ontmoeting niet een goed idee te vinden, hij zoekt naar de meerwaarde. Het is goed de raadsleden uit te nodigen, wellicht kan na overleg met de woordvoerders worden bekeken of er een zinvolle invulling kan worden gegeven aan een dergelijk uur.

Mevrouw Alsem vindt het uitnodigen van raadsleden een goed idee. Zo kan men de behoefte inventariseren, wat weer bepalend is voor de zin van het organiseren van een ontmoeting. Mocht de behoefte er zijn, dan moet een geschikt tijdstip worden gekozen, bijvoorbeeld gecombineerd met een broodmaaltijd om 18.00 uur.

De heer Schaddelee vindt het een goed idee om raadsleden uit te nodigen en een programma samen te stellen. Dit dient dan wel aantrekkelijk zijn, er kunnen bijvoorbeeld belangrijke ervaringen worden gedeeld.

De voorzitter laat weten dat zij zich met de griffie zal buigen over dit punt.

4. Verslag van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 13 januari 2014

Het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Rondvraag

De voorzitter memoreert dat drie Statenleden schriftelijk vragen hebben ingediend.

- In Binnenlands Bestuur is te lezen dat de rechter heeft bepaald dat de provincie Overijssel het contract met Bureau Jeugdzorg niet mag opzeggen. Ook Bureau Jeugdzorg in Utrecht heeft een zaak aangespannen, hierover wordt in april uitspraak gedaan. Mede namens mevrouw Van Viegen stelt mevrouw Alsem de volgende vragen:
- Verschilt de Utrechtse situatie wezenlijk van de Overijsselse, in die zin dat er in Utrecht betere afspraken zijn gemaakt tussen Bureau Jeugdzorg en gemeenten?
- Voorziet de gedeputeerde problemen voor BJU bij de snelle afbouw van provinciale middelen?
- Hoe schat de gedeputeerde, na dit oordeel van de rechtbank in Zwolle, de kansen in van de zaak die BJU heeft aangespannen?
- Anticipeert de gedeputeerde op een mogelijk zelfde uitspraak in de zaak die BJU heeft aangespannen? Zo ja, kan zij schetsen welke acties op dat moment ondernomen worden?

Gedeputeerde Pennarts vindt de uitspraak opvallend. Alle Bureaus Jeugdzorg hebben pro forma bezwaar ingediend. Inmiddels heeft de rechter in Zuid-Holland geoordeeld dat de opzegging van het contract door de provincie niet onrechtmatig was. De situatie in Utrecht lijkt meer op die van Zuid-Holland. De provincie Overijssel zal in beroep gaan tegen de uitspraak, daarbij aanvoerend dat de uitspraak betrekking had op een situatie waarin er nog geen sprake was van regionale transitiearrangementen: er is een nadere invulling gekomen na het aandienen van de zaak.

Er is weinig eenduidigheid in de uitspraken. De provincie Utrecht volgt dit met belangstelling. In april zal hierover meer duidelijk zijn.

De heer Driehuijs memoreert dat de vraag van de leden Van Viegen en Alsem was of de situatie van de provincie Utrecht wezenlijk verschilt van die in Zuid-Holland. Hij hoort graag van de gedeputeerde waarop de conclusie is gebaseerd dat de situatie in Utrecht niet vergelijkbaar is met die in Overijssel.

Hij kan zich niet voorstellen dat in een dergelijke situatie de uitspraak in april wordt afgewacht en niet al in scenario's wordt gedacht en zou hier graag meer over horen.

Gedeputeerde Pennarts wijst erop dat het vooral aankomt op het geven van helderheid rond frictiekosten door het Rijk.

GS wachten de uitspraak niet passief af, in maart is hierover een bestuurlijk overleg met de ministeries van VWS, Veiligheid en Justitie, de VNG en het IPO. Er zal per Bureau Jeugdzorg een uitspraak komen en het hangt van die uitspraken af in hoeverre gesproken kan worden van een uniforme situatie. Zelfs als er gezegd wordt dat de opzegging onrechtmatig is, is het Rijk aan zet en moet het Rijk helderheid geven over de frictiekosten of over de termijn.

Als de rechtelijke uitspraak in Utrecht zo uitpakt als die in Zwolle en het hoger beroep niet een andere uitspraak oplevert, dan is er volgens de heer Driehuijs een serieus probleem dat verder gaat dan frictiekosten. Gedeputeerde Pennarts stelt dat het er in feite om gaat of de provincie tijdig haar contract heeft opgezegd. Als de wet wordt goedgekeurd door de Eerste Kamer, zal er met ingang van 1 januari 2015 sprake zijn van een ander jeugdzorgstelsel. Dan is er de financiële afwikkeling met de Bureaus Jeugdzorg voor de risico's die zij lopen. Het is de vraag of het zover komt, daar is het bestuurlijk overleg voor.

De gedeputeerde kan geen nadere garanties geven: de rechtszaken moeten worden afgewacht.

- Pleegzorg is een aantrekkelijke en relatief goedkope vorm van jeugdzorg. De wachtlijst hiervoor is lang. Pleegzorg Nederland wil voor 1 januari 2015 een nieuwe campagne lanceren om pleegzorg een zichtbare, herkenbare plek te geven tijdens de transformatie. De heer Schaddelee heeft hierover de volgende schriftelijke vragen ingediend:
- Hoe staat het met de wachtlijsten rond pleegzorg in de provincie Utrecht?
- Wat kan de provincie Utrecht in 2014 nog bijdragen aan de campagne om pleegzorg te promoten?
- Een deel van de autonome middelen voor jeugdzorg, namelijk € 1,2 miljoen, is bestemd voor uitbreiding van pleegzorg. Wat gaat de provincie daarvoor doen?

Uit een gesprek met pleegouders bleek hem dat de uitstroom van pleegouders groter is dan de instroom. De oorzaak hiervan ligt in de regels en de manier waarop instanties soms omgaan met pleegouders en kinderen. Hij vraagt om een nadere toelichting op de uitstroom van pleegouders en informeert naar de wachtlijsten. Gedeputeerde Pennarts zegt de precieze cijfers over in- en uitstroom van pleegouders niet te kunnen geven. In Utrecht is niet zozeer de beschikbaarheid van pleegouders een knelpunt, maar het zoeken naar de goede match tussen pleegouders en kinderen kost soms tijd. De Rading speelt een grote rol en presteert uitermate goed op het gebied van pleegzorg.

Via de subsidie aan jeugdzorginstellingen wordt budget ter beschikking gesteld dat voor de campagne kan worden gebruikt. Het zorg dragen voor voldoende pleegouders is een permanent punt van aandacht.

Er is een bedrag uitgetrokken voor het inkopen van extra pleegzorgplaatsen. Hier bovenop zijn dit jaar 50 extra plaatsen mogelijk gemaakt omdat een deel van de doeluitkering door GS wordt achtergehouden voor het oplossen van eventuele knelpunten. Vermoedelijk heeft dat ertoe bijgedragen dat er in de provincie geen grote wachtlijstontwikkeling is op pleegzorg.

De heer Schaddelee vraagt of dit de € 1,2 miljoen is die extra aan autonome middelen is ingezet.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat binnen de autonome middelen geld voor pleegzorg beschikbaar is gesteld, de ChristenUnie-fractie heeft hier indertijd om verzocht. Een deel van de doeluitkering wordt achtergehouden om die in te zetten op knelpunten en hiervan is een extra bedrag beschikbaar gesteld om 50 extra plekken voor pleegzorg in te kunnen zetten. GS zetten in op de verschuiving van zorg in residentiële instellingen naar het ontvangen van zorg binnen pleeggezinnen.

De schriftelijk ingediende vragen van mevrouw Versteeg naar de nieuwe bibliotheekwet en naar hoe de provincie daarin wordt opgenomen zijn al deels beantwoord. De Raad van Cultuur heeft het advies uitgebracht om de provincie hier tussenuit te halen. Tot het definitief worden van de wet zou zij de stand van zaken graag op de termijnagenda vermeld zien.

Gedeputeerde Pennarts laat weten dat de provincies in de wet blijven genoemd, met name bij de distributie- en innovatietaken waar GS specifiek op hebben ingezet. Het commentaar van de VNG zette met name in op verzet tegen de extra functies die naar bibliotheken gaan. De gedeputeerde is zelf van mening dat de ambitie tot samenwerking te weinig is verwoord.

Er zijn enkele flankerende ontwikkelingen die betrekking hebben op de fusie van de BISC. De doelstelling is niet meer de samenwerking met de Utrechtse bibliotheken, hier zat te weinig ontwikkeling in. Wel werken twee bibliotheekbesturen samen en de gedeputeerde zal hierover rapporteren.

Ondanks dat op een fusie wordt aangestuurd, blijft BISC een kantoor in Utrecht houden. Indertijd had Kunst Centraal een probleem met de huisvesting en BISC is bereid om in het pand van Kunst Centraal in te trekken. De gedeputeerde zegt toe de Staten hierover nader te informeren voor de volgende commissievergadering.

6. Termijnagenda WMC

Hierover worden geen opmerkingen gemaakt.

7. Statenbrief Uitvoeringsprogramma jeugdzorg 2014 en

8. Stateninformatie Jeugdzorg koersvast loslaten

Agendapunten 7 en 8 worden tegelijkertijd behandeld.

Mevrouw Alsem laat weten dat haar fractie het idee steunt om in 2014 de jeugdzorg los te laten en gemeenten optimale beleidsruimte te geven om de jeugdzorg in te vullen. In Binnenlands Bestuur stond in een artikel over een interview met de gedeputeerde informatie over de uitwerking van de financiering hiervan. Die informatie vindt mevrouw Alsem niet in de stukken terug. De mogelijkheden voor vernieuwing in 2014 zijn beperkt, gemeenten kunnen niet meer zaken doen met nieuwe aanbieders uit de middelen van de jeugdzorg. Dit moet uit eigen middelen worden gedaan. Maar de motie Zorgvernieuwing van de Staten was juist bedoeld om te zoeken naar openingen, met name van andere aanbieders. Wat zijn de overwegingen geweest om de jeugdzorg over te hevelen met die beperking? Wat is de vernieuwing voor de gemeenten in het programma? Zij wacht een antwoord hierop af voordat zij zich kan oriënteren op de overige aspecten van de vernieuwing.

Aanvullend vraagt mevrouw Versteeg of gemeenten hebben aangegeven graag gebruik te maken van het aanbod van de provincie om in 2014 de jeugdzorg zelf te regelen.

Gedeputeerde Pennarts wijst erop dat er twee vernieuwingsregelingen zijn.

De eerste was de motie van de Staten met de vraag om het budget beschikbaar te stellen voor vernieuwing. In iedere regio is een budget voor vernieuwing beschikbaar gesteld, waarbij met name de Opvoedpoli als nieuwe aanbieder is genoemd.

Daarnaast hebben provincies en Rijk de verantwoording om het stelsel van jeugdzorg overeind te houden, daarop zijn de regionale transitiearrangementen afgestemd. De experimenteerregeling (waarover in Binnenlands Bestuur wordt gesproken) waarin de provincie maximale ruimte wil bieden met daarbij een aantal veiligheidsmarges, is gericht op instandhouding van het bestaande stelsel en biedt gemeenten trekkingsrechten bij bestaande jeugdzorgaanbieders naar inzicht en op aanvraag van de gemeenten, zonder garanties. Dit beperkt dus de mogelijkheid om te experimenteren. Het is niet zo dat van vernieuwing geen sprake kan zijn, want ook bestaande jeugdzorgaanbieders moeten vernieuwen om aansluiting te vinden bij de vraag van gemeenten. Gemeenten kopen in op hun voorwaarden bij de tien Utrechtse jeugdzorgaanbieders die in staat zijn om aanbod te maken waaraan zij behoefte hebben. Als een aanbieder geen aanbod weet te ontwikkelen dat aansluit bij bijvoorbeeld de CJG's en wijkteams, dan zijn de gemeenten niet verplicht om daar jeugdzorg af te nemen. Daarin verschilt Utrecht van de andere provincies, waar gemeenten de quota van de jeugdzorgaanbieders moeten afnemen. Utrecht prikkelt op deze manier jeugdzorgaanbieders om zo snel mogelijk te veranderen, om mensen beschikbaar te stellen die ervaring kunnen opdoen bij de nieuwe organisatie van gemeenten en om de hele organisatie af te stemmen op de situatie zoals de regio's de jeugdzorg willen organiseren.

De vernieuwing bestaat dus niet uit het inkopen van nieuw zorgaanbod bij nieuwe zorgaanbieders. Het gaat nadrukkelijk om nieuw zorgaanbod bij bestaande jeugdzorgaanbieders. Daarmee blijft het bestaande jeugdzorgaanbod overeind tot ongeveer de 80% die de gemeenten moeten garanderen vanuit de regionale transitiearrangementen.

De regio's Utrecht en Eemland hebben aangegeven dat zij op die manier zorg in willen kopen. De regio Utrecht-West maakt momenteel plannen hiervoor. De hoop is dat deze drie regio's een aanjagende rol hebben voor de andere jeugdzorgregio's.

Mevrouw Alsem had graag gezien dat ook andere aanbieders de ruimte hadden gekregen. Vernieuwing moet nu komen van bestaande jeugdzorgaanbieders. De experimenteerterruimte is € 3 miljoen van de € 120 miljoen, dus 2½ %. Als de vernieuwing alleen daar vandaan moet komen, dan is dat niet veel. Hoe zit het met de rest van de vernieuwing?

In het Uitvoeringsprogramma staan op pagina 24 doelstellingen uit 2013 en de stand van zaken op dit moment beschreven. Bij de vijfde doelstelling, *Aanbieders van tweedelijnszorg realiseren zorgvernieuwing*, staat dat er een positieve ontwikkeling is te zien, maar dat de inzet vanwege de transitie groter moet worden. Er wordt dus aan vernieuwing gedaan, maar dit moet meer worden. Op pagina 17 van de stateninformatie staat over de risico's bij 3. *Uitvoeren van wettelijke taken en tegelijkertijd vernieuwen* dat zowel Bureau Jeugdzorg als de zorgaanbieders een dubbele taak hebben in 2014, uitvoering van wettelijke taken en vernieuwing: 'Hierdoor ontstaat het risico dat er inefficiëntie in de organisaties sluipt en kunnen prestatieafspraken en inspanningsverplichtingen onder druk komen te staan.' Zij leest hierin een tegenstelling tussen het uitvoeren van de wettelijke taken en het vernieuwen. Als mogelijke maatregel staat erbij vermeld dat de provincie extra middelen beschikbaar kan stellen om de vernieuwing te betalen. De gedeputeerde gaf aan dat bestaande aanbieders in hun aanbod moeten aansluiten op de wensen van gemeenten, maar ook hierin zit vernieuwing. Als er echter het beeld kan ontstaan dat er een tegenstelling is tussen het uitvoeren van wettelijke taken en vernieuwen, dan zouden GS dat weg moeten nemen bij de lezers en zeker bij de zorgaanbieders. Dan moet worden ingezet op optimale vernieuwing van het bestaande aanbod, zonder dat dit wordt ervaren als een bedreiging van de wettelijke taken.

Mevrouw Versteeg complimenteert GS met beide rapportages.

Zij ziet de kracht van SAVE-teams maar spreekt haar zorg uit over de privacywaarborging. Weet de gedeputeerde of het concept SAVE-teams past in de AMvB die eind december voor inspraak is gesloten?

De vragen van de PvdA-fractie zijn grotendeels beantwoord in het woordvoerdersoverleg. De heer Driehuijs zou deze zaken zoveel mogelijk direct in de WMC-Statencommissie ter agendering willen bespreken.

Mevrouw Boelhouwer sluit zich aan bij de complimenten over de rapportages, die zijn uitgebreid en informatief. Haar fractie heeft de volgende vragen:

- In het Uitvoeringsprogramma staat dat het risicomanagement een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. De voornaamste risico's en algemene maatregelen staan beschreven. Er zijn echter veel meer risico's te noemen, daarom wordt voorgesteld om bij de uitwerking van vernieuwingsacties een gedegen risicoanalyse uit te voeren. Wat moet men zich bij deze vernieuwingsacties voorstellen?
- Wordt de kennis die is opgedaan met de proeftuinen gestructureerd per regio aan anderen overgebracht?
- Er wordt een intensieve lobby gevoerd. Hoe gaan GS en het IPO om met die lobby.

De heer Schaddelee complimenteert GS met de zeer heldere rapportages en met de zorgaanbieders die erin zijn geslaagd om met minder geld de wachtlijsten te verkorten.

- Boven het Uitvoeringsprogramma staat een motto als Vandaag verantwoordelijk en morgen betrokken. Een mooi motto, maar over de betekenis van de betrokkenheid van morgen is in het stuk niet veel terug te vinden. Wat voor rol ziet de gedeputeerde in 2015 voor de provincie? In hoeverre hebben gemeenten behoefte aan een helpende hand?
- Paragraaf 1.8 van de stateninformatie: het kennisnetwerk wordt vooral financieel ingevuld. Wat voor kennisuitwisseling is dit? Hebben gemeenten hierbij alleen behoefte aan geld van de provincie?
- Paragraaf 2.2.2: er is een stijging van het aantal meldingen door het AMK, reden daarvoor zijn de economische omstandigheden. Wat verstaat men daaronder, is hier wellicht iets aan te doen?
- Op pagina 17 in hoofdstuk 4 leest men over frictiekosten in relatie tot het overeind houden van de infrastructuur. Dat lijkt een flink risico. Gaat de provinciale verantwoordelijkheid verder dan alleen het afdekken van frictiekosten? Hoe is het juridisch geregeld en wat is de financiële borging op het moment dat er met de frictiekosten iets zo verkeerd gaat, dat de infrastructuur hierdoor bezwijkt?

Mevrouw Nap sprak een tevreden cliënt uit de jeugdzorg. Deze was totaal niet op de hoogte van de transitie. Zij spreekt de hoop uit dat dit zo blijft en dat cliënten dezelfde goede zorg blijven ontvangen en niets van de transitie merken. Naast de complimenten voor de heldere stukken geeft mevrouw Nap dit graag aan de gedeputeerde mee. De vragen van haar fractie zijn inmiddels door anderen gesteld.

Mevrouw Hoek sluit zich aan bij de opmerking van mevrouw Nap. Zij vreest echter dat cliënten wel wat van de transitie merken. De intentie is goed. Maar gemeenten moeten volop bezuinigen en dan is het verleidelijk om begrote gelden te reserveren voor andere, in hun beleving meer dringende zaken.

Als cliënten er niets van merken, is de transitie geslaagd.

Gedeputeerde Pennarts beantwoordt de vragen in de volgorde waarin ze zijn gesteld.

- In reactie op de vraag van mevrouw Alsem over de vernieuwing in de jeugdzorg licht zij toe dat de experimenteerruimte in 2013 inderdaad € 3 miljoen was. Dit is als volgt opgebouwd: per jaar geeft de provincie € 120 miljoen uit, daarvan gaat een deel naar Bureau Jeugdzorg en een deel naar jeugdzorg voor kinderen die niet uitstromen (bijvoorbeeld pleegzorg). Dit heeft alleen betrekking op het deel van de doeluitkering voor op uitstroomgerichte jeugdzorg. Daarvan heeft het weer alleen betrekking op de kinderen die in zorg instromen. Dat maakt het bedrag natuurlijk kleiner. De € 3 miljoen was 5% van het bedrag dat de provincie hiervoor beschikbaar heeft. Dit is gedaan om rust op te bouwen. Het was voor zorgaanbieders een schok om te vernemen dat zij op dat deel van de subsidiëring niet automatisch recht hadden, maar dat het door gemeenten zou worden besteed. Zoals eerder aangegeven, heeft de provincie daarbij gesteld dat de zorgaanbieders geen garantie op omzet hebben, maar dat zij in staat moeten zijn om vernieuwende zorg te bieden, zorg waarop gemeenten wachten. Nu is gezegd dat dit niet tot € 3 miljoen wordt beperkt. Het deel op uitstroom gerichte jeugdzorg dat betrekking heeft op nieuwe kinderen in zorg is beschikbaar voor gemeenten om zorg in te kopen. Daarbij moet wel aan de door de provincie gestelde criteria worden voldaan, men moet met regioplannen voor de uitvoering komen omdat de provincie verantwoordelijk blijft voor onder andere de kwaliteit en voor de veiligheid van kinderen. Zorgvernieuwing is met name een nieuwe inrichting van het jeugdzorgstelsel. Daarbij moet het huidige jeugdzorgaanbod behouden blijven, maar het zal zich moeten aanpassen.

Voor het half jaar dat de provincie nog verantwoordelijk is voor financiering en uitvoering van de jeugdzorg is het niet aan de orde om nieuwe aanbieders aan te trekken. Gemeenten kunnen dat wel doen, slechts een beperkt aantal heeft daar gebruik van gemaakt omdat zij van mening zijn dat met de bestaande aanbieders de omslag moet worden gemaakt. Het stelsel moet overeind blijven, daar hebben gemeenten ook belang bij. Met alle inspanningen met transitiearrangementen en afspraken met Bureau Jeugdzorg is er soort garantie dat instellingen afbouwen en opbouwen maar ook dat het jeugdzorgaanbod in stand wordt gehouden. Dit bepaalt ook de rol en de focus van de provincie om de tien bestaande aanbieders voor te bereiden en aan te laten sluiten op het aanbod dat gemeenten wensen ten behoeve van de CJG's en de wijkteams.

- De gedeputeerde zegt toe de vraag van D66 over de AMvB in een later stadium te zullen beantwoorden. Zij benadrukt dat de SAVE ook in Overijssel, Gelderland en Flevoland wordt toegepast. Noord-Holland is erin geïnteresseerd. Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, de inspectie en de William Schrikker Groep hebben samen het SAVE-concept ontwikkeld. Het is dus een beproefde methode.

Mevrouw Versteeg herinnert eraan dat de AMHK's niet in de nieuwe Jeugdwet zijn verankerd maar in een AMvB zijn vervat. Deze heeft ter inzage gelegen en komt alleen nog in de Tweede Kamer. Zij heeft de indruk dat het Rijk enerzijds probeert zo min mogelijk hulpverleners op een gezin te zetten en anderzijds probeert zoveel mogelijk de privacy tegemoet te komen. Vandaar haar vraag of het concept SAVE-teams hierin past. Hierover bestaat veel onrust. Via Eerste en Tweede Kamerleden hoort zij over onrust in het veld over de maatregel die in de AMvB is vastgelegd. De privacy is een kwetsbaar punt in het SAVE-concept.

Gedeputeerde Pennarts zegt toe na te zullen gaan hoe het onderdeel privacy is verwoord in de AMvB.

- GroenLinks gaf aan dat het risico wat algemeen is geformuleerd. Er is geprobeerd in globale lijnen een juist beeld te geven van mogelijke voetangels en klemmen. Het kan voorkomen dat zich iets onverwacht voordoet waarover men zich vervolgens moet buigen.
- Er is op meerdere manieren sprake van uitwisseling van kennis, hiervoor zijn verschillende platforms. Ook ambtelijk gebeurt er veel aan kennisuitwisseling, er is een ambtelijke stuurgroep. Er is veel intensieve samenwerking, vooral nu gemeenten gezamenlijk inkopen. Er wordt gekeken naar hoe gemeenten gezamenlijk omgaan met het delen van risico's in regioverband en bovenregionaal. De ervaringen met de pilots worden uitgewisseld.
- Er zijn meerdere lobby's gaande, de meest prominente is die van de GGZ. De provincie is daar minder bij betrokken omdat het twee losse beleidsvelden zijn die bij gemeenten samenkomen, maar waar de provincie minder mee te maken heeft.

De lobby waarbij de provincie wél is betrokken is de beweging die men ziet bij zorgaanbieders die de gemeenten vragen zich te buigen over meerjarige afspraken en meer tijd te nemen voor het afbouwen. De gemeenten hebben aangegeven dit niet te doen, de regionale transitiearrangementen worden voor een jaar vastgelegd. Maar als men tijd neemt om zaken te regelen, dan kunnen ze grondiger worden geregeld.

Bovendien komt het besef dat, als men na 2015 alles opnieuw moet opzetten, hier al eind 2014/begin 2015 een begin mee moet worden gemaakt. GS zijn wat intensiever bij die lobby betrokken, al geldt hier ook dat het belang van de gemeenten ook het belang van de provincie is.

- In reactie op de vraag van de ChristenUnie naar de rol van de provincie in 2015 antwoordt de gedeputeerde dat de provincie dan niet meer aan zet is voor de jeugdzorg. De financiering, dus ook de sturing, zal bij gemeenten liggen. Bij de provincie zullen nog wel zaken afgerond en overgedragen moeten worden. De tijd zal worden benut om een en ander goed te laten landen bij gemeenten. GS zien geen extra of ondersteunende activiteiten voor de provincie. Van bestuurlijke zijde zouden er vragen vanuit de gemeenten richting provincie kunnen komen, de gedeputeerde wil hier niet op anticiperen.
- Gemeenten hebben niet alleen behoefte aan geld van de provincie, gemeenten waarderen ook de rol en bijdrage van de provincie. De provincie is dienstbaar en alert naar de gemeenten toe. De transitieagenda is met de gemeenten vastgesteld. De provincie heeft waar nodig capaciteit beschikbaar gesteld. De provincie participeert in stuurgroepen, faciliteert het regio-overleg en het breed wethoudersoverleg. Langzamerhand is te zien dat de rol van de provincie kleiner wordt.
- Sociaaleconomische omstandigheden zijn de reden voor de stijging van het aantal meldingen bij het AMK: hiermee wordt de huidige crisissituatie bedoeld. Er is onzekerheid in gezinnen, werkloosheid en baanonzekerheid. Daar waar iets niet optimaal loopt, kan dit de druppel zijn die leidt tot een melding.
- Het Rijk is verantwoordelijk voor de stelselherziening, stelt de doeluitkeringen beschikbaar en is dus in feite de eindpartij wat de frictiekosten betreft. Het vermijden van frictiekosten zit niet alleen in de vraag wie de rekening betaalt, maar meer in of men, met name zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg, in staat is om tijdig af te bouwen. Als tijdig bijvoorbeeld afvloeiingsregelingen met personeel kunnen worden gemaakt, zijn de kosten lager. Dan is dus de factor frictiekosten beperkt.

De heer Schaddelee stelt dat de frictiekosten heel laag kunnen zijn omdat het proces al enkele jaren gaande is. Gedeputeerde Pennarts licht toe dat hier geen beeld van bestaat. Niemand waagt zich nu aan een berekening van de frictiekosten. De inspanningen zijn erop gericht om afspraken te maken met elkaar zodat iedereen tijdig kan anticiperen. Degene die het stelsel wil wijzigen en er druk op zet, moet erop zijn voorbereid dat er een kostenpost uit kan voortvloeien. Iedereen is erbij gebaat om die zo laag mogelijk te houden.

- De gedeputeerde spreekt de hoop uit dat tevreden cliënten niets merken van de transitie, tenzij het een verbetering voor hen is. Gemeenten committeren zich eraan om in 2015 geen wijzigingen door te voeren voor kinderen die al in zorg zitten en gemeenten hebben aangegeven dat er voor kinderen in pleegzorg niets zal wijzigen. Maar voor kinderen in uitstroomgerichte bestaande zorg wordt vooralsnog alleen voor 2015 een garantie afgegeven door gemeenten.

Mevrouw Alsem refereert eraan dat de gedeputeerde aangeeft dat vernieuwing vooral gevonden moet worden op uitstroom en op nieuwe kinderen. Zij wijst erop dat ook in het bestaande stelsel vernieuwing mogelijk is, ook in niet uitstroom gerichte situaties en bij bestaande cliënten. De indruk die wordt gewekt is dat de vernieuwing iets anders zou zijn dan continuïteit van zorg. Het is echter een transformatie. In 2014 wordt geprobeerd om die vorm te geven, zonder dat daarmee het bestaande stelsel onderuit wordt getrokken of de continuïteit van zorg wordt belemmerd. Zij vraagt of de gedeputeerde dit met haar eens is.

Gedeputeerde Pennarts is het hier van harte mee eens. Dit was ook de praktijk in de provincie: meer kinderen in zorg krijgen, verschuiving van residentiële zorg naar ambulant aanbod, verschuiving naar pleegzorg, minder wachtlijsten, voor hetzelfde geld meer kinderen helpen en ervoor zorgen dat kinderen tijdig uitstromen. Met gemeenten wordt ook besproken dat de transformatie in feite al enkele jaren gaande is.

9. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.